

COVID-19 izraisītie ārkārtas apstākļi un kompetento institūciju paziņojumi attiecībā uz COVID-19 uzliesmojuma ierobežošanai nepieciešamajiem iepirkumiem un atkāpēm preču atbilstības novērtēšanā

Situācijas izpētes ziņojums

Rīga, 2020

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Situācijas izpētes ziņojums

“COVID-19 izraisītie ārkārtas apstākļi un kompetento institūciju paziņojumi attiecībā uz COVID-19 uzliesmojuma ierobežošanai nepieciešamajiem iepirkumiem un atkāpēm preču atbilstības novērtēšanā”

2020.gada 1.jūnijā

Situācijas izpēte veikta un ziņojums sagatavots, pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3.panta trešā punkta c) apakšpunktu, un finanšu revīzijas “Par Aizsardzības ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību” ietvaros (Valsts kontroles Otrā departamenta 27.04.2020. revīzijas grafiks Nr.2.4.1-10/2020)

Vāka noformējumā izmantots attēls no tīmekļa vietnes <http://depositphotos.com>, *Challenge success concept, Author georgejmlittle, ID 58065143*

Saturs

Kāpēc veikta šī situācijas izpēte?	4
Kopsavilkums	5
1. Pasaules un reģionālās politikas līmeņa organizāciju reakcija uz COVID-19 izraisītajiem ārkārtas apstākļiem	7
2. Ārkārtējās situācijas izsludināšana Latvijā	13
Situācijas izpētes raksturojums un metodes	19
Atsauces	21

Kāpēc veikta šī situācijas izpēte?

Ministru kabinets saistībā ar COVID-19 radītās krīzes seku novēršanu līdz 2020.gada 18.maijam kopumā ir pieņēmis lēmumus par valsts budžeta līdzekļu piešķirumu un pārdali pamatfunkciju īstenošanai par 767 198 661 *euro* un izskatījis priekšlikumus par Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanas līdzekļu pārdali par 496 000 000 *euro*¹. Veikto pasākumu rezultātā, lai nodrošinātu valsts budžeta resursu pietiekamību COVID-19 seku novēršanai, līdz 2020.gada 18.maijam valdībai kopumā ir bijuši pieejami aptuveni 4 053 milj. *euro*.

Latvijā notiekošie procesi liecina, ka COVID-19 izraisītie ārkārtas apstākļi ir skāruši itin visas jomas, sākot no valsts atbalsta iedzīvotājiem un uzņēmumiem līdz īpašajām atkāpēm no iepriekš noteiktās kārtības iepirkumu organizēšanā, preču atbilstības novērtēšanā un tirgus uzraudzībā.

Valsts kontrole, uzsākot pārbaudes par iestāžu rīcību ar valsts budžeta līdzekļiem valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā, ir veikusi situācijas izpēti par pasaules un reģionālā līmeņa kompetento institūciju reakciju uz COVID-19 izraisītajiem ārkārtas apstākļiem, kas raksturo izraisītās krīzes mērogu un var palīdzēt izprast Latvijas valdības pieņemtos lēmumus attiecībā uz COVID-19 uzliesmojuma ierobežošanai nepieciešamo preču iegādes organizēšanu un atkāpēm preču atbilstības novērtēšanā ārkārtējās situācijas apstākļos.

Situācijas izpēte ir iespējami īsā laikā veikta faktu apkopošana par sabiedrībai aktuāliem jautājumiem, neizdarot secinājumus un nesniedzot ieteikumus.

Kopsavilkums

Pasaules un reģionālās politikas līmeņa institūcijas ir atzinušas, ka COVID-19 izplatība ir pandēmija un tā negatīvi var ietekmēt sociālo stabilitāti un drošību, COVID-19 ir radījis sabiedrības veselības krīzi un tā ir līdz šim nepieredzēta situācija pasaules mērogā. COVID-19 uzliesmojuma izplatības dēļ ir ievērojami palielinājies pieprasījums pēc sabiedrības veselībai svarīgām precēm, tajā skaitā medicīnas precēm un ārstniecības līdzekļiem, individuālajiem aizsardzības līdzekļiem un dezinfekcijas līdzekļiem. Savukārt vienlaikus ir samazinājusies uzņēmējdarbības aktivitāte un radīti piegādes ķēžu traucējumi, kas ir radījis šo preču deficītu tur, kur tas visvairāk vajadzīgs. Šāda situācija valstīm liek strauji rīkoties, lai sniegtu atbalstu apdraudētajiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem.

Reaģējot uz COVID-19 uzliesmojumu un ar to saistīto sabiedrības veselības krīzi un valstu jau īstenotu atkāpšanos no ierastiem standartiem un ieviestiem eksporta ierobežojumiem, Eiropas Komisija secina, ka, lai sekmīgi novērstu vitāli svarīgu medicīnisko ierīču iespējamo trūkumu visā Eiropas Savienībā, atkāpes jānosaka arī Eiropas Savienības līmenī.

Atkāpšanos no ierastiem noteikumiem ilustrē, piemēram, atkāpes no atbilstības novērtēšanas un tirgus uzraudzības procedūrām individuālās aizsardzības līdzekļiem, kas citos apstākļos nebūtu pieļautas. Vienlaikus Eiropas Komisija norāda, ka šādi pasākumi nedrīkstētu nelabvēlīgi ietekmēt vispārējo veselības un drošuma līmeni, un visām attiecīgajām ieinteresētajām personām būtu jāpārlicinās, ka visi individuālie aizsardzības līdzekļi un medicīniskās ierīces turpina nodrošināt lietotāju veselības un drošuma aizsardzību pienācīgā līmenī.

Ārkārtējos apstākļos Eiropas Komisija pieļauj atkāpes no ierastās prakses iepirkumu organizēšanā, kas pircējiem ļauj iepirkumus izdarīt dienu un pat stundu laikā, nodrošinot tūlītēju līgumu noslēgšanu. Eiropas Komisija norāda, ka tādās situācijās kā COVID-19 krīze, kas ir ārkārtējas un neparedzamas steidzamības gadījums, Eiropas Savienības direktīvas nenosaka procedurālus ierobežojumus iepirkumos. Vienlaikus Eiropas Komisija skaidro, ka atkāpes no ierastās prakses publisko iepirkumu organizēšanā ir pieļaujamas tikai saistībā ar COVID-19 ārkārtas apstākļiem un tos raksturo ārkārtēja steidzamība, kas liedz ievērot parastos termiņus, cēloņsakarība starp neparedzamo notikumu un ārkārtējo steidzamību un atkāpes izmanto tikai, lai novērstu trūkumu, līdz tiek rasti stabilāki risinājumi. Eiropas Komisija norāda uz nepieciešamību ievērot šo iegāžu saistību ar COVID-19 ārkārtas apstākļiem:

- ❖ attiecīgajām līgumslēdzēja m iestādēm neparedzami notikumi;
- ❖ ārkārtēja steidzamība, kas liedz ievērot parastos termiņus;
- ❖ cēloņsakarība starp neparedzamo notikumu un ārkārtējo steidzamību;

Eiropas Savienības līmenī tiek pieļautas atkāpes no līdz šim ierastiem noteikumiem preču eksporta, preču atbilstības un iepirkumu jomās, taču:

- jāpārlicinās, ka visi individuālie aizsardzības līdzekļi un medicīniskās ierīces spēj nodrošināt lietotāju veselības un drošuma aizsardzību;

- atkāpes no ierastās publisko iepirkumu prakses ir pieļaujamas tikai saistībā ar COVID-19 ārkārtas apstākļiem un tos izmanto tikai līdz tiek rasti stabilāki risinājumi

- ❖ izmanto tikai, lai novērstu trūkumu, līdz tiek rasti stabilāki risinājumi.

Latvijā lēmumu par ārkārtējās situācijas izsludināšanu Ministru kabinets pieņēma 2020.gada 12.martā. Tas ir laikā, kad Pasaules Veselības organizācija paziņo, COVID-19 izplatība ir sasniegusi pandēmijas apmērus. Ārkārtējā situācija ir īpašs tiesiskais režīms. Krīzes vadības dokumentā – Ministru kabineta rīkojumā Nr.103² ir noteiktas par COVID-19 izplatības ierobežošanu atbildīgās institūcijas, to īpašās pilnvaras, izmantojamie resursi, valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju īpašie pienākumi, uzdevumi un tiesības un cita informācija.

Ministru kabineta 2020.gada 14.marta lēmums³ par Publiskā iepirkumu likuma nepiemērošanu COVID-19 krīzes novēršanai nepieciešamajām iegādēm nozīmē, ka iepirkumu norise var tikt balstīta uz ātru rīcību un tūlītēju līgumu noslēgšanu, lai nodrošinātu ārkārtējās situācijas novēršanai nepieciešamo preču sagādi. 2020.gada 13.martā Eiropas Komisija ir atļāvusi dalībvalstīm ierobežot preču eksportu, ja tas ir pamatots ar cilvēku veselības un dzīvības aizsardzības apsvērumiem. Eiropas Komisija šajā brīdī paziņo, ka dažu veidu individuālo aizsardzības līdzekļu, piemēram, vienreizlietojamo sejas masku, piegādes ķēdes piedzīvo lielas grūtības, jo ir strauji pieaudzis pieprasījums kā pa esošajiem, tā pa jauniem kanāliem. Tiek ziņots, ka vērā ņemami traucējumi radušies arī globālajā šādu izstrādājumu piegādes ķēdē, un tas ir ietekmējis Eiropas Savienības tirgu. Dalībvalstis pēc pienācīgi pamatota pieprasījuma var pieļaut atkāpes no atbilstības novērtēšanas procedūrām tādu individuālu ierīču laišānai tirgū un nodošanai ekspluatācijā attiecīgās dalībvalsts teritorijā, kuru izmantošana ir veselības aizsardzības interesēs.

Eiropas Komisija 2020.gada 1.aprīlī publicēja norādījumus par iepirkumu direktīvas piemērošanas iespējām izmantot visu Eiropas Savienības publiskā iepirkuma regulējumā paredzēto elastību, kas nozīmē, ka COVID-19 krīzes pārvarēšanai nepieciešamo preču iepirkumu organizēšanā var pieļaut atkāpes no publiskā iepirkuma regulējuma piemērošanas, tajā skaitā izmantojot neierastus paņēmienu (personīga sazināšanās ar piegādātāju, elektroniska un telefoniska saziņa u.tml.). Vienlaikus Eiropas Komisija norāda uz nepieciešamību ievērot šo iegāžu saistību ar COVID-19 ārkārtas apstākļiem.

Ar Ministru kabineta 2020.gada 7.aprīļa rīkojumu⁴ ir paplašināts to institūciju loks, kurām atļauts nepiemērot Publisko iepirkumu likumu: valsts kapitālsabiedrības, stacionārās ārstniecības iestādes, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests, Nacionālais veselības dienests, Nodrošinājuma valsts aģentūra, Valsts policija, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Valsts robezsardze, Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs, Ieslodzījuma vietu pārvalde, Valsts probācijas dienests, Valsts zemes dienests, Iekšlietu ministrijas Pilsnības un migrācijas lietu pārvalde, Valsts kanceleja, Slimību

Eiropas Komisijas reakcija un Latvijas valdības lēmumi liecina, ka COVID-19 izraisītās ārkārtējās situācijas sākuma posmā bija pieļaujama elastība atbildīgo iestāžu lēmumos un atkāpes no ierastās kārtības

Vienlaikus valdības lēmumi nenozīmē to, ka Publisko iepirkumu likums ārkārtējās situācijas laikā vispār nav jāpiemēro – tas joprojām piemērojams tām iegādēm, kas nav paredzētas COVID-19 uzliesmojuma izplatības ierobežošanai, kuru nepieciešamību nepamato ārkārtēja steidzamība un neparedzami notikumi

profilakses un kontroles centrs, Valsts ieņēmumu dienests, Ārlietu ministrija, Izglītības un zinātnes ministrijas resors, Tiesu administrācija, Saeimas Administrācijai, sociālo pakalpojumu sniedzēji, kuri nodrošina izmitināšanu, aprūpi un uzraudzību, un Aizsardzības ministrijas resors. Valdības rīkojumā⁵ norādītajām institūcijām noteiktais par Publisko iepirkumu likuma nepiemērošanu attiecas tikai uz precēm un pakalpojumiem, kas nepieciešami COVID-19 uzliesmojuma izplatības ierobežošanai, ārstniecībai un attiecīgo pasākumu organizēšanai, kā arī attālinātā mācību procesa nodrošināšanai.

2020.gada 29.aprīlī Finanšu ministrija publisko vadlīnijas, kurās aicina ievērot labas pārvaldības principus, kā arī uzsver to, ka Publiskā iepirkumu likuma nepiemērošana ir atļauta tikai valdības rīkojumā minētajiem subjektiem un tikai minēto preču un pakalpojumu iepirkumiem (mērķiem), kas turklāt nepieciešami maksimāli īsā laikā un kurus COVID-19 uzliesmojuma radīto sekun un steidzamības dēļ nav iespējams iepirkt Publisko iepirkumu likuma regulētajā kārtībā, kā arī vienīgi tādā apmērā, kas nepieciešams ārkārtējās situācijas novēršanai. Tas nozīmē, ka valdības rīkojumā norādītās institūcijas iegādēm, kas nav paredzētas COVID-19 uzliesmojuma izplatības ierobežošanai, turpina piemērot Publisko iepirkumu likumu arī ārkārtējās situācijas laikā.

1. Pasaules un reģionālās politikas līmeņa organizāciju reakcija uz COVID-19 izraisītajiem ārkārtas apstākļiem

Pasaules un reģionālās politikas līmeņa institūcijas ir atzinušas, ka COVID-19 izplatība ir pandēmija un tā negatīvi var ietekmēt sociālo stabilitāti un drošību. COVID-19 ir radījis sabiedrības veselības krīzi un tā ir līdz šim nepieredzēta situācija pasaules mērogā, jo pandēmija vienlaikus ir skārusi visas valstis un šādos apstākļos samazinās valstu iespējas sniegt un saņemt palīdzību. COVID-19 uzliesmojuma izplatības dēļ ir ievērojami palielinājies pieprasījums pēc sabiedrības veselībai svarīgām precēm, tajā skaitā medicīnas precēm un ārstniecības līdzekļiem, individuālajiem aizsardzības līdzekļiem un dezinfekcijas līdzekļiem. Savukārt vienlaikus ir samazinājusies uzņēmējdarbības aktivitāte un radīti piegādes ķēžu traucējumi, kas ir radījis šo preču deficītu tur, kur tas visvairāk vajadzīgs. Šāda situācija valstīm liek strauji rīkoties, lai sniegtu atbalstu apdraudētajiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem.

Pasaules Veselības organizācija, Apvienoto Nāciju organizācija un Eiropas Parlaments, Eiropas Komisija ir paziņojusi, ka COVID-19 izplatība:

- ❖ ir sasniegusi pandēmijas apmērus (12.03.2020.)⁶;
- ❖ ir uzskatāma par humāno krīzi daudzējādā ziņā. Līdz ar to ierastie ekonomikas likumi un politikas instrumenti vairs netiek piemēroti kā parasti un valstis veic nozīmīgus pasākumus šīs krīzes risināšanai (23.03.2020.)⁷;
- ❖ ir radījusi sabiedrības veselības krīzi dalībvalstīm un tā ir nebijusi problēma un milzīgs slogs valstu iestādēm, veselības aprūpes iestādēm, iedzīvotājiem un uzņēmumiem⁸. Pat visbagātāko valstu veselības aprūpes sistēmas ir pakļautas pārslodzei (23.03.2020.)⁹;
- ❖ Eiropā un pasaulē var radīt negatīvu ietekmi uz sociālo stabilitāti un drošību (08.04.2020.)¹⁰.

Eiropas Parlaments, Eiropas Komisija un Eiropas Centrālā banka ir atzinusi, ka COVID-19 pandēmija ir radījusi ārkārtējus apstākļus, kas prasa ievērojamus papildu resursus, un visā pasaulē trūkst individuālo aizsardzības līdzekļu:

- ❖ COVID-19, kā arī citu slimību pārnese risku var mazināt, veicot attiecīgus pasākumus, tostarp izmantojot individuālos aizsardzības līdzekļus un citu attiecīgo medicīnisko aprīkojumu (19.03.2020.)¹¹;
- ❖ pandēmija ir cēlonis nesenā vēsturē nepieredzētai kolektīvai ārkārtas situācijai sabiedrības veselības jomā un ir radījusi ārkārtīgi spēcīgu ekonomisko šoku, kas prasa vērienīgu, koordinētu un neatliekamu politikas reakciju visās jomās, lai sniegtu atbalstu apdraudētajiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem (24.03.2020.)¹²;
- ❖ ņemot vērā krīzes straujo attīstību un ar to saistītās vajadzības dalībvalstīs, ir vēl vairāk jāpastiprina svarīgāko medicīnas preču krājumu veidošana (02.04.2020.)¹³;
- ❖ vīrusa dēļ ir samazinājusies uzņēmējdarbības aktivitāte un radīti piegādes ķēžu traucējumi (08.04.2020.)¹⁴;
- ❖ galveno risināmo problēmu skaitā tiek noteikts novērst to, ka pasaulē pastāvīgi trūkst individuālo aizsardzības līdzekļu, jo īpaši masku un cimdu, un ka tieši veselības aprūpes darbinieki un neatliekamās palīdzības dienesti tiek apdraudēti (08.04.2020.)¹⁵;
- ❖ COVID-19 pandēmijas apstākļi pieprasa vitāli svarīgu medicīnisko ierīču plašāku pieejamību (23.04.2020.)¹⁶.

Sabiedrības veselības un epidemioloģiskā situācija ir tik nopietna, ka tiek iedarbināti civilās aizsardzības mehānismi, kas parasti notiek dabas katastrofu u.tml. krīžu risināšanā.

COVID-19 izraisītā krīze ir Eiropas un pasaules līmenī iepriekš nepieredzēta situācija arī tādā ziņā, ka pandēmija vienlaikus ir skārusi visas valstis. Šādos apstākļos samazinās solidaritātes centieni un valstu iespējas sniegt palīdzību citām valstīm. Valstis un reģioni var nesaņemt palīdzību, jo konkrētajā brīdī nevienai citai valstij nav kapacitātes, lai sniegtu palīdzību.

Eiropas Savienībā kopš 2001.gada ir izveidots vienots civilās aizsardzības mehānisms – sistēma reaģēšanai katastrofu gadījumā, kas ļauj valstīm, kuras skārusi apjomīga ārkārtas situācija, lūgt citu Eiropas valstu palīdzību¹⁷. Eiropas Savienības nesenajā vēsturē COVID-19 krīze ir pirmais gadījums, kad sabiedrības veselības apdraudējuma dēļ tiek iedarbināta civilās aizsardzības sistēma.

Eiropas Savienības civilās aizsardzības palīdzības mehānisms *rescEU*¹⁸ var palīdzēt krājumu paplašināšanā, tādu svarīgo medicīnas preču koordinēšanā un izplatīšanā, pēc kurām ir liels pieprasījums slimnīcās, tostarp slimnīcu personāla aizsarglīdzekļi (maskas, aizsargbrilles, kombinezoni, nanomateriāli medicīniskai izmantošanai, dezinfekcijas līdzekļi), ventilatori (gan invazīvi, gan neinvazīvi ventilatori), kas vajadzīgi efektīvai reaģēšanai. Krājumi jāizmanto tam, lai īsā laikā un secīgi nosūtītu vajadzīgo medicīnisko aprīkojumu uz tām dalībvalstīm un reģioniem, kuri piedzīvo infekcijas slimību uzliesmojumus un epidēmiju saasinājumus, efektīvi un lietderīgi izmantojot atkārtoti lietojamu aprīkojumu tur, kur tas ir visvairāk nepieciešams¹⁹.

Eiropas Komisija, reaģējot uz individuālās aizsardzības līdzekļu piegāžu un tirgus traucējumiem, 2020.gada 13.martā paziņo²⁰:

- ❖ īsā laikposmā dalībvalstīs ir radušies eksporta ierobežojumi arvien lielākam produktu klāstam, sākot no individuālajiem aizsardzības līdzekļiem un beidzot ar zālēm. Tas rada šķēršļus piegādes

ķēdēm, jo dalībvalstīs tiek aizliegts eksportēt izejmateriālus, kas vajadzīgi kritiski svarīgu preču ražošanai citās valstīs. Šāda situācija rada traucējumus loģistikas un izplatīšanas ķēdēs. Šie pasākumi neļauj būtiskām precēm sasniegt tos, kuriem tās ir visvairāk vajadzīgas.

Eiropas Komisija veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu aizsardzības līdzekļu pietiekamas piegādes visā Eiropā. Ņemot vērā preču globālo deficītu, Komisija uzsāka paātrinātu kopīgā iepirkuma procedūru ar 26 dalībvalstīm. Publiski pieejamā informācija par kopīgo Eiropas Savienības iepirkumu liecina, ka tika uzsāktas četras kopīgas publiskā iepirkuma procedūras, lai iegādātos sejas maskas un citus individuālos aizsardzības līdzekļus²¹. Tomēr detalizēta informācija par iepirkuma norisi, apjomiem un iesaistītajam dalībvalstīm par šo iepirkumu nav pieejama, kas norāda uz to, ka iepirkums nav īstenots.

Eiropas Savienība atbalsta valstu atkāpes preču atbilstības un iepirkumu jomās

No pasaules un Eiropas Savienības līmeņa institūciju sagatavotās informācijas un dokumentiem saistībā ar COVID-19 krīzes apdraudējumu izriet, ka ir radusies unikāla situācija, jo neviena valsts nav pasargāta. Situācijā, kad viena un tā pati katastrofa ir skārusi visas valstis, samazinās valstu iespējas sniegt un saņemt palīdzību. Faktiski valstis kļūst atkarīgas no citu valstu labvēlības, kā rezultātā katra valsts šādā globālās krīzes situācijā var paļauties tikai uz saviem resursiem. Tā kā ir atzīts²², ka COVID-19 uzliesmojuma izraisītie apstākļi var radīt negatīvu ietekmi uz sociālo stabilitāti un drošību, savukārt pieprasījums pēc COVID-19 ierobežošanai un ārstniecībai nepieciešamajiem līdzekļiem pieaug, bet uzņēmēju spēja tos saražot un piegādāt sarūk, tad lai dalībvalstis ātri nodrošinātu savas vajadzības COVID-19 krīzes ierobežošanai, Eiropas Savienības līmenī tiek pieļautas atkāpes no līdz šim ierastiem noteikumiem preču eksporta, preču atbilstības un iepirkumu jomās.

Strauji mainīgo situāciju un institūciju ātro reakciju uz COVID-19 izplatību raksturo fakts, ka Eiropas Savienības dažāda līmeņa institūcijas, piemēram, Eiropas Komisija, Eiropas Parlaments, Eiropas Savienības padome, Budžeta ģenerāldirektorāts u.c. ir izdevušas ievērojamu skaitu dokumentu, piemēram, līdz 2020.gada 18.maijam ir izdoti vismaz 216 dokumenti, tostarp, paziņojumi, tiesību akti, lēmumi, tiesību akta priekšlikumi, regulas priekšlikumi u.c. saistībā ar COVID-19 krīzes izraisīto jautājumu risināšanu. Minētie dokumenti attiecas uz vairākām nozarēm un jomām.

Lai tūlītēji risinātu COVID-19 krīzes radītos izaicinājumus, valstis rīkojās neatliekamā kārtībā katra pēc saviem ieskatiem, piemēram, īslaicīgi ierobežojot personu pārvietošanos, vitāli svarīgu preču eksportu²³ u.c.

Eiropas Komisija 2020.gada 13.marta paziņojumā atļauj dalībvalstīm ierobežot preču eksportu, ja tas ir pamatots ar cilvēku veselības un dzīvības aizsardzības apsvērumiem²⁴, nosakot, ka jebkādiem valsts ierobežojošiem pasākumiem ir jābūt pamatotiem, vienlaikus nepieļaujot par pirmās nepieciešamības precēm uzskatītu preču, piemēram, individuālo aizsardzības līdzekļu, medicīnisko ierīču vai zāļu, deficīta saasināšanos. Dalībvalstīm noteikt eksporta ierobežojumus pieļauj arī Līguma par Eiropas Savienības darbību 36.pants, kas dalībvalstīm neliedz noteikt importa, eksporta vai tranzīta aizliegumus vai ierobežojumus, kas pamatojas uz cilvēku veselības un dzīvības aizsardzības apsvērumiem.

Dalībvalstu eksporta ierobežošana praksē nozīmē to, ka, piemēram, Latvija var ierobežot vitāli svarīgu medicīnas preču eksportu uz citām valstīm, tās paturot Latvijas tirgū Latvijas iedzīvotāju vajadzībām. Taču vienlaikus tas nozīmē, ka arī citās dalībvalstīs pastāvošiem šādiem ierobežojumiem, Latvijai var kļūt neiespējami saņemt nepieciešamās izejvielas, sastāvdaļas vai gatavās preces, kas svarīgas COVID-19 krīzes risināšanā.

Atkāpes no standartiem preču atbilstībā

Reaģējot uz COVID-19 uzliesmojumu un ar to saistīto sabiedrības veselības krīzi un valstu jau īstenotu atkāpšanos no ierastiem standartiem un ieviestiem eksporta ierobežojumiem, piemēram, lietojot preces, kas ir pieejamas tirgū, Eiropas Komisija secina, ka, lai sekmīgi novērstu vitāli svarīgu medicīnisko ierīču iespējamo trūkumu visā Eiropas Savienībā, atkāpes jānosaka arī Eiropas Savienības līmenī. Piemēram, lai novērstu individuālo aizsardzības līdzekļu deficītu dalībvalstīs, Eiropas Komisija COVID-19 krīzes pārvarēšanai pieļauj atkāpes no ierastiem standartiem attiecībā uz CE marķējumu, kas citkārt nebūtu iespējams. Eiropas Komisija atļauj laist tirgū preces bez CE marķējuma, ja dalībvalstu attiecīgās uzraudzības iestādes (paziņotās iestādes) preces novērtē un atzīst par atbilstošām būtiskajām veselības un drošuma prasībām.

Eiropas Komisija 2020.gada 13.martā ziņo²⁵:

- ❖ Eiropas Savienības pilsoņu veselība un drošība ir vissvarīgākā prioritāte, un tāpēc ir ārkārtīgi svarīgi gādāt, lai vispiemērotākie individuālie aizsardzības līdzekļi un medicīniskās ierīces, kas nodrošina pienācīgu aizsardzību, būtu ātri pieejamas tiem, kam tādas visvairāk vajadzīgas²⁶;
- ❖ COVID-19 globālā uzliesmojuma kontekstā, ņemot vērā vīrusa straujo izplatību dažādos Eiropas Savienības reģionos, pieprasījums pēc individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, piemēram, sejas maskām, cimdiem, virsvalkiem vai aizsargbrillēm, kā arī pēc dažām medicīniskajām ierīcēm, piemēram, ķirurģiskajām maskām, cimdiem un dažu veidu medicīniskā apģērba, ir pieaudzis ģeometriskā progresijā²⁷;
- ❖ visā Eiropas Savienībā uzņēmēji nerimtīgi strādā, lai palielinātu savu ražošanas un izplatīšanas jaudu. Lai mazinātu dažādo traucējošo faktoru ietekmi, uzņēmēji pārveido savas piegādes ķēdes, iedarbinot jaunas ražošanas līnijas un/vai dažādojot piegādātāju bāzi. Šie nozares ieinteresēto personu centieni nebūs pilnībā iedarbīgi, ja pastiprinātās piegādes tirgum tajā neieplūdis strauji²⁸;
- ❖ dažu veidu individuālo aizsardzības līdzekļu, piemēram, vienreizlietojamo sejas masku, piegādes ķēdes piedzīvo lielas grūtības, jo ir strauji pieaudzis pieprasījums kā pa esošajiem, tā pa jauniem kanāliem. Vērā ņemami traucējumi radušies arī globālajā šādu izstrādājumu piegādes ķēdē, un tas ir ietekmējis Eiropas Savienības tirgu²⁹;
- ❖ dalībvalstis pēc pienācīgi pamatota pieprasījuma var pieļaut atkāpes no atbilstības novērtēšanas procedūrām tādu individuālu ierīču laišānai tirgū un nodošanai ekspluatācijā attiecīgās dalībvalsts teritorijā, kuru izmantošana ir veselības aizsardzības interesēs³⁰.

No 2020.gada 26.maija dalībvalstīs bija paredzēts sākt piemērot Regulas (ES) 2017/745³¹ noteikumus attiecībā uz medicīnisko ierīču laišanu un pieejamību tirgū. Tomēr, ņemot vērā COVID-19 uzliesmojumu un ar to saistīto sabiedrības veselības krīzi, regulas³² noteikumu piemērošana tiek atlikta uz gadu³³. Regulas atlikšana notiek ar mērķi nodrošināt, lai izvairītos no iespējamiem tirgus traucējumiem un COVID-19 izraisītās krīzes laikā Eiropas Savienības tirgū nepārtraukti būtu pieejamas medicīniskās ierīces, tostarp tādas medicīniskās ierīces, kas ir vitāli svarīgas COVID-19 uzliesmojuma ierobežošanai³⁴ pat, ja šīs preces nav atzītas saskaņā ar Regulas (ES) 2017/745 noteikumiem³⁵.

Atkāpes no preču atbilstības standartiem notika arī saistībā ar CE marķējumu. Parasti preces bez CE marķējuma Eiropas Savienībā ir aizliegts pārdot. CE marķējums norāda, ka ražotājs ir novērtējis produktu un ka tas atzīts par atbilstošu prasībām Eiropas Savienības drošības, veselības un vides aizsardzības jomā. Šīs prasības ir noteiktas Eiropas Savienības direktīvās, kuras ir pārņemtas nacionālajos normatīvajos aktos. CE marķējums ir obligāts visiem jebkur pasaulē ražotiem produktiem, ko pēc tam pārdod Eiropas Savienībā. Taču, lai novērstu individuālo aizsardzības līdzekļu deficītu dalībvalstīs, Eiropas Komisija COVID-19 krīzes pārvarēšanai pieļauj atkāpes no ierastiem standartiem attiecībā uz CE marķējumu, kas citkārt nebūtu iespējams. Eiropas Komisija atļauj laist tirgū preces bez CE marķējuma, ja dalībvalstu attiecīgās uzraudzības iestādes preces novērtē un atzīst par atbilstošām būtiskajām veselības un drošuma prasībām.

Ievērojot iepriekšminēto, lai nodrošinātu, ka COVID-19 uzliesmojuma laikā dalībvalstīs ir pieejami vajadzīgie individuālie aizsardzības līdzekļi un medicīniskās ierīces, Eiropas Komisija aicina visus piegādes ķēdē iesaistītos uzņēmējus, kā arī iestādes izmantot visus to rīcībā esošos pasākumus, lai atbalstītu centienus nodrošināt, ka individuālo aizsardzības līdzekļu un medicīnisko ierīču piegādes visā Eiropas Savienības tirgū apmierina nemitīgi augošo pieprasījumu³⁶.

Vienlaikus Eiropas Komisija 2020.gada 13.marta ieteikumā (ES) 2020/403 norāda, ka šādi pasākumi nedrīkstētu nelabvēlīgi ietekmēt vispārējo veselības un drošuma līmeni, un visām attiecīgajām ieinteresētajām personām būtu jāpārlicinās, ka visi individuālie aizsardzības līdzekļi un medicīniskās ierīces turpina nodrošināt lietotāju veselības un drošuma aizsardzību pienācīgā līmenī.

Atkāpes iepirkumu organizēšanas jomā

Ārkārtējos apstākļos Eiropas Komisija pieļauj atkāpes no ierastās prakses iepirkumu organizēšanā, kas pircējiem ļauj iepirkumus izdarīt dienu un pat stundu laikā, nodrošinot tūlītēju līgumu noslēgšanu. Eiropas Komisija 2020.gada 1.aprīlī skaidri ir norādījusi³⁷, ka tādās situācijās kā pašreizējā COVID-19 krīze, kas ir ārkārtējas un neparedzamas steidzamības gadījums, Eiropas Savienības direktīvas nenosaka procedurālus ierobežojumus iepirkumos. Vienlaikus Eiropas Komisija skaidro, ka atkāpes no ierastās prakses publisko iepirkumu organizēšanā ir pieļaujamas tikai saistībā ar COVID-19 ārkārtas apstākļiem un tos raksturo ārkārtēja steidzamība, kas liedz ievērot parastos termiņus, cēloņsakarība starp neparedzamo notikumu un ārkārtējo steidzamību un atkāpes izmanto tikai, lai novērstu trūkumu, līdz tiek rasti stabilāki risinājumi.

COVID-19 uzliesmojums visā pasaulē ir ietekmējis arī individuālās aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegāžu organizēšanu. Vairākas publiskā sektora institūcijas un masu mediji ir

pauduši viedokli par individuālās aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu kritisku trūkumu visā pasaulē.

Vērā ņemams ir Pasaules Veselības organizācijas 2020.gada 3.marta paziņojums³⁸:

- ❖ jaunā vīrusa un citu infekcijas pacientu dzīvības apdraud individuālo aizsardzības līdzekļu pieaugošais pieprasījums, panikas iegādes, uzkrāšana un nepareiza lietošana;
- ❖ lai pasargātu sevi un savus pacientus no inficēšanās un citu cilvēku inficēšanas, veselības aprūpes darbinieki paļaujas uz individuālajiem aizsardzības līdzekļiem. Taču dēļ nepietiekamā nodrošinājuma ar individuālās aizsardzības līdzekļiem medicīnas darbinieki un citu jomu darbinieki, kas nodrošina pirmās līnijas palīdzību, ir nopietni apdraudēti un tie nevar nodrošināt pienācīgu aprūpi COVID-19 pacientiem;
- ❖ drošu piegāžu ķēžu neesamība rada nopietnus draudus veselības aprūpes speciālistiem visā pasaulē. Valdībām neatliekamības kārtā būtu jā rūpējas par piegāžu apjomu palielināšanu, eksporta aizliegumu novēršanu un mēru pieņemšanu attiecībā uz nepamatotu un spekulatīvu krājumu veidošanas novēršanu;
- ❖ pieaugošā un globāla pieprasījuma nodrošināšanai rūpniecības jauda individuālās aizsardzības līdzekļu ražošanai būtu jāpalielina par 40%.

Eiropas Komisija ir nākusi klajā ar ieteikumu par atbilstības novērtēšanas un tirgus uzraudzības procedūrām saistībā ar COVID-19 ierobežošanai nepieciešamajām precēm, paredzot, ka tas palielinās noteiktu veidu aizsardzības līdzekļu, piemēram, vienreizējai lietošanai paredzēto sejas masku piegādes.

Eiropas Komisija ir izstrādājusi norādījumus par to, kā COVID-19 krīzes ārkārtas situācijā dalībvalstīs izmantot publiskā iepirkuma regulējumu³⁹. Eiropas Komisijas 2020.gada 1.aprīļa paziņojums⁴⁰ ir par iepirkumu direktīvas⁴¹ regulējuma piemērošanu COVID-19 ārkārtas situācijā un tas ietver būtiskus faktorus, kas COVID-19 ārkārtas apstākļos nepieciešamajām iegādēm dalībvalstīm ļauj īstenot elastīgu pieeju.

Eiropas Komisija norāda⁴², ka var piemērot iepirkumu direktīvu, COVID-19 krīzes pārvarēšanai nepieciešamo preču iepirkumu organizēšanā, saīsinot procedūru termiņus, izmantojot slēgtās procedūras, kā arī atļauj izmantot neierastus paņēmienus:

- ❖ steidzamos gadījumos pircējs var izmantot iespēju būtiski saīsināt termiņus, lai atklātas vai slēgtas procedūras paātrinātu;
- ❖ ja ar šādu elastību nepietiek, ir iespējama sarunu procedūra bez publicēšanas;
- ❖ var pieļaut pat tiešu līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu kādam iepriekš izraudzītam piegādātājam, ja vien tas ir vienīgais, kurš vajadzīgās preces spēj piegādāt, ievērojot tehniskos ierobežojumus un laika ierobežojumus, kas vajadzīgi ārkārtējās steidzamības dēļ;
- ❖ saskaroties ar situācijām, kur pieprasījums pēc līdzīgām precēm, ražojumiem un pakalpojumiem ir ārkārtīgi audzis un piegādes ķēdi skāruši būtiski traucējumi, iepirkšana var būt fiziski/tehniski neiespējama, pat izmantojot visātrākās pieejamās procedūras. Savu vajadzību nodrošināšanai pircējiem var būt jāmeklē alternatīvi un, iespējams, inovatīvi risinājumi, kas tirgū varbūt jau ir pieejami vai ko varētu būt iespējams (ļoti) īsā laikā ieviest. Lai paātrinātu iepirkumu, Eiropas Komisija pasūtītājiem ļauj izmantot līdz COVID-19 krīzei neizmantotas metodes publiskā iepirkuma veikšanā:

- ar potenciāliem darbuņēmējiem Eiropas Savienībā vai ārpus tās sazināties telefoniski, pa e-pastu vai personīgi;
- pieņemt darbā aģentus, kam ir labāki kontakti attiecīgajos tirgos;
- nosūtīt pārstāvjus tieši uz valstīm, kam ir nepieciešamie krājumi un kas var nodrošināt tūlītēju piegādi;
- kontaktēties ar potenciālajiem piegādātājiem, lai vienotos par ražošanas palielināšanu vai ražošanas sākšanu, vai atjaunošanu.

Turklāt iepirkumu direktīvas regulējums pieļauj izņēmumu iepirkuma regulējuma piemērošanai, pamatojoties arī uz aizsardzības un drošības apsvērumiem⁴³. Eiropas Komisija 2020.gada 8.aprīlī ir atzinusi, ka COVID-19 krīze Eiropā un pasaulē var radīt negatīvu ietekmi uz sociālo stabilitāti un drošību⁴⁴. Ņemot vērā minēto, COVID-19 krīzes novēršanai nepieciešamo iepirkumu organizēšanai var izmantot arī direktīvā⁴⁵ esošās tiesības dalībvalstīm aizsardzības un drošības apsvērumu dēļ atkāpties no publiskā iepirkuma regulējuma piemērošanas.

Saistībā ar COVID-19 ārkārtas apstākļiem vajadzīgajām iegādēm Eiropas Komisija 2020.gada 1.aprīlī publicēja norādījumus⁴⁶ par iepirkumu direktīvas⁴⁷ piemērošanas iespējām izmantot visu Eiropas Savienības publiskā iepirkuma regulējumā paredzēto elastību, vienlaikus Eiropas Komisija norāda uz nepieciešamību ievērot šo iegāžu saistību ar COVID-19 ārkārtas apstākļiem:

- ❖ *attiecīgajām līgumslēdzējām iestādēm neparedzami notikumi.* Ar katru dienu aug to COVID-19 pacientu skaits, kuriem nepieciešama medicīniskā aprūpe, un tas turpina augt līdz tiek sasniegts maksimums. Šādā situācijā slimnīcu un citu veselības iestāžu vajadzības, lai nodrošinātu ārstēšanu, noteikti nevar paredzēt un plānot iepriekš;
- ❖ *ārkārtēja steidzamība, kas liedz ievērot parastos termiņus.* Slimnīcu un veselības aprūpes iestāžu tūlītējās vajadzības ir jānodrošina pēc iespējas ātrāk. Tas, vai tas neļauj ievērot pat ļoti īsos paātrinātās atklātas vai slēgtas procedūras termiņus, jāizvērtē katrā gadījumā atsevišķi;
- ❖ *cēloņsakarība starp neparedzamo notikumu un ārkārtējo steidzamību.* Slimnīcu un veselības aprūpes iestāžu neatliekamo vajadzību nodrošināšanai ļoti īsā laikposmā ir cēloņsakarība ar COVID-19 pandēmiju;
- ❖ *izmanto tikai, lai novērstu trūkumu, līdz tiek rasti stabilāki risinājumi.* Sarunu procedūra bez iepriekšējas paziņojuma par līgumu publicēšanu izmanto, lai nodrošinātu neatliekamas vajadzības līdz tiek rasti stabilāki risinājumi.

2. Ārkārtējās situācijas izsludināšana Latvijā

Lēmumu par ārkārtējās situācijas izsludināšanu Ministru kabinets pieņēma 2020.gada 12.martā. Ārkārtējā situācija ir īpašs tiesiskais režīms. Krīzes vadības dokumentā Ministru kabineta rīkojumā Nr.103⁴⁸ ir noteiktas atbildīgās institūcijas darbību koordinācijai ārkārtas situācijas laikā, to īpašās

pilnvaras, izmantojamie resursi, valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju īpašie pienākumi, uzdevumi un tiesības un cita informācija. 2020.gada 23.martā Valsts prezidents paziņoja valsts darbības pamatprincipus ārkārtējās situācijas⁴⁹ pārvarēšanai. Saskaņā ar tiem ārkārtējās situācijas pārvarēšanai un valsts funkciju pēc iespējas pilnvērtīgai īstenošanai īpaši būtiska ir iestāžu saskaņota rīcība, kā arī valsts iestāžu sadarbībā ir izskaužams resorisms un juridiskais formālisms.

Saskaņā ar Nacionālās drošības likumu⁵⁰ valsts apdraudējuma gadījumā Krīzes vadības padome koordinē civilmilitāro sadarbību un valsts pārvaldes institūciju operatīvos pasākumus valsts apdraudējuma pārvarēšanai.

Saistībā ar COVID-19 izplatību 2020.gada 4.februārī notika Krīzes vadības padomes sēde, kurā cita starpā tika nolemts⁵¹, ka Veselības ministrijai un citām epidemioloģiskās drošības un citu neatliekamās pasākumus īstenojošām valsts un pašvaldības institūcijām ārkārtējās nepieciešamības gadījumā ir tiesības piemērot Publisko iepirkumu likuma 3.panta astotajā daļā noteikto izņēmumu (par Publisko iepirkumu likuma nepiemērošanu).

Latvijā pirmais COVID-19 saslimšanas gadījums tika konstatēts 2020.gada 3.martā. Šajā dienā Ministru kabinetā nolemts par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” medicīnas aprīkojuma, vienreizējo individuālo aizsardzības līdzekļu, medikamentu un vienreizējo materiālu iegādei un citiem neatliekamajiem izdevumiem epidemioloģiskās drošības vajadzībām. Ministru kabineta 2020.gada 3.marta rīkojumā⁵² noteikts, ka Veselības ministrijai un citām valsts un pašvaldības institūcijām un publisku personu kapitālsabiedrībām, kas īsteno epidemioloģiskās drošības un citus neatliekamās pasākumus, ir tiesības ārkārtējās nepieciešamības gadījumā minēto līdzekļu, materiālu un iekārtu iegādei nepiemērot Publisko iepirkumu likumu.

COVID-19 strauji izplatās Eiropas valstīs un pieaug saslimšanas gadījumi Latvijā. 2020.gada 12.martā visā valstī tika izsludināta ārkārtējā situācija⁵³.

Lēmumu par ārkārtējās situācijas izsludināšanu pieņēma Ministru kabinets ar rīkojumu Nr.103⁵⁴, ņemot vērā Pasaules veselības organizācijas 2020.gada 11.marta paziņojumu, ka COVID-19 ir sasniegusi pandēmijas apmērus, un pamatojoties uz Civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas likumu, likumu “Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli” un Epidemioloģiskās drošības likumu, lai noteiktu epidemioloģiskās drošības un citus pasākumus. Saeima 13.marta ārkārtas sēdē atbalstīja šo valdības lēmumu.

Saskaņā ar valdības lēmumu ārkārtējā situācija Latvijā noteikta uz laiku no 2020.gada 12.marta līdz 9.jūnijam⁵⁵.

Ārkārtējā situācija ir īpašs tiesiskais režīms, kura laikā Ministru kabinetam ir tiesības likumā noteiktajā kārtībā un apjomā ierobežot valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju, fizisko un juridisko personu tiesības un brīvības, kā arī uzlikt tām papildu pienākumus⁵⁶. Ārkārtējo situāciju var izsludināt tāda valsts apdraudējuma gadījumā, kas saistīts ar katastrofu, tās draudiem vai kritiskās infrastruktūras apdraudējumu, ja būtiski apdraudēta valsts, sabiedrības, vides, saimnieciskās darbības drošība vai cilvēku veselība un dzīvība⁵⁷.

2020.gada 23.martā valsts konstitucionālo orgānu darbības pamatprincipus ārkārtējās situācijas pārvarēšanai ir paziņojis arī Valsts prezidents, norādot, ka *visām valsts institūcijām un amatpersonām pastiprināti jākoordinē sava darbība un jāsadarbojas savā starpā. Juridiskais formālisms un resorisms*

*kavē Satversmes mērķu īstenošanu, ārkārtējā situācijā jo īpaši. Lai šajā ārkārtējā situācijā valstī nodrošinātu vienotu, sistēmisku un skaidru visu iesaistīto institūciju praktisko darbību, Ministru kabinets izveido ārkārtējās situācijas operatīvās vadības sistēmu*⁵⁸.

Saskaņā ar likumu⁵⁹ ārkārtējās situācijas vadība ir Ministru kabineta uzdevums. Ministru kabineta rīkojumā Nr.103⁶⁰, kas ir uzskatāms par COVID-19 krīzes vadības dokumentu ārkārtējās situācijas laikā, ir noteiktas atbildīgās institūcijas darbību koordinācijai ārkārtas situācijas laikā, to īpašās pilnvaras, izmantojamie resursi, valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju īpašie pienākumi, uzdevumi un tiesības un cita informācija. Ministru kabineta rīkojums Nr.103 ir dinamisks⁶¹, mainīgs dokuments, kas tiek grozīts un papildināts atbilstoši COVID-19 izplatības norisei.

Izņēmumi Publiskā iepirkumu likuma piemērošanā

Ministru kabineta lēmums⁶² par Publisko iepirkumu likuma nepiemērošanu COVID-19 krīzes novēršanai nepieciešamajām iegādēm nozīmē, ka iepirkumu norise var tikt balstīta uz ātru rīcību un tūlītēju līgumu noslēgšanu, lai nodrošinātu ārkārtējās situācijas novēršanai nepieciešamo preču sagādi. Ministru kabineta lēmums par Publisko iepirkumu likuma nepiemērošanu sasaucas ar Eiropas Komisijas ieteikumiem par elastīgu pieeju (personīga sazināšanās ar piegādātāju, elektroniska un telefoniska saziņa u.tml.) un pieļaujāmām atkāpēm no publiskā iepirkuma regulējuma piemērošanas COVID-19 ierobežošanai un ārstniecībai vajadzīgo preču un pakalpojumu iegādē un ar Valsts prezidenta paziņojumu par juridiskā formālisma un resorisma izskaušanu iestāžu sadarbībā jo īpaši ārkārtējās situācijas apstākļos.

Finanšu ministrija un Iepirkumu uzraudzības birojs 2020.gada 29.aprīlī ir nākuši klajā ar vadlīnijām, kurās aicina ievērot labas pārvaldības principus, kā arī uzsver to, ka Publisko iepirkumu likuma nepiemērošana ir atļauta tikai valdības rīkojumā minētajiem subjektiem un tikai minēto preču un pakalpojumu iepirkumiem (mērķiem), kas turklāt nepieciešami maksimāli īsā laikā un kurus COVID-19 uzliesmojuma radīto seku un steidzamības dēļ nav iespējams iepirkt Publisko iepirkumu likuma regulētajā kārtībā, kā arī vienīgi tādā apmērā, kas nepieciešams ārkārtējās situācijas novēršanai⁶³.

2020.gada 14.martā Ministru kabineta 2020.gada 12.marta rīkojumā Nr.103⁶⁴ veikti grozījumi, valdībai nosakot regulējumu saistībā ar COVID-19 uzliesmojuma ierobežošanai nepieciešamajiem iepirkumiem.

Saskaņā ar Ministru kabineta 14.marta lēmumu⁶⁵ valsts kapitālsabiedrībām, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam, Nodrošinājuma valsts aģentūrai, Valsts policijai, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam, Valsts robežsardzei, Iekšlietu ministrijas Informācijas centram, Valsts ieņēmumu dienestam, Ārlietu ministrijai un Aizsardzības ministrijas resoram atļauts nepiemērot Publisko iepirkumu likumu iegādēm (precēm un pakalpojumiem), kas nepieciešamas COVID-19 uzliesmojuma izplatības ierobežošanai, ārstniecībai un šo pasākumu organizēšanai.

No 2020.gada 7.aprīļa Ministru kabinets ar rīkojumu⁶⁶ paplašina to institūciju loku, kurām atļauts nepiemērot Publisko iepirkumu likumu: valsts kapitālsabiedrības, stacionārās ārstniecības iestādes,

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests, Nacionālais veselības dienests, Nodrošinājuma valsts aģentūra, Valsts policija, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Valsts robežsardze, Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs, Ieslodzījuma vietu pārvalde, Valsts probācijas dienests, Valsts zemes dienests, Iekšlietu ministrijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, Valsts kanceleja, Slimību profilakses un kontroles centrs, Valsts ieņēmumu dienests, Ārlietu ministrija, Izglītības un zinātnes ministrijas resors, Tiesu administrācija, Saeimas Administrācijai, sociālo pakalpojumu sniedzēji, kuri nodrošina izmitināšanu, aprūpi un uzraudzību, un Aizsardzības ministrijas resors.

Valdības rīkojumā⁶⁷ norādītajām institūcijām noteiktais par Publisko iepirkumu likuma nepiemērošanu attiecas tikai uz precēm un pakalpojumiem, kas nepieciešami COVID-19 uzliesmojuma izplatības ierobežošanai, ārstniecībai un attiecīgo pasākumu organizēšanai, kā arī attālinātā mācību procesa nodrošināšanai.

Ministru kabineta lēmums⁶⁸ par Publisko iepirkumu likuma nepiemērošanu nozīmē, ka uz iepirkumu organizēšanu precēm un pakalpojumiem, kas nepieciešamas COVID-19 izplatības ierobežošanai un ārstniecībai, netiek attiecināti iepirkumu veikšanas termiņi, iepirkumu procedūras, iepirkumu komisiju izveidošana u.c. publisko iepirkumu noteikumi. Līdz ar to iepirkumu norise var tikt balstīta uz tūlītēju līgumu noslēgšanu, lai nodrošinātu ārkārtējās situācijas novēršanai nepieciešamo preču sagādi.

Ministru kabineta lēmums⁶⁹ par Publisko iepirkumu likuma nepiemērošanu sasaucas ar Eiropas Komisijas ieteikumiem par pieļaujamām atkāpēm no publiskā iepirkuma regulējuma piemērošanas COVID-19 ierobežošanai un ārstniecībai vajadzīgo preču un pakalpojumu iegādē, kā arī Eiropas Komisijas atzītu⁷⁰ elastīgu un iepriekš neizmantoju pieeju iegāžu organizēšanā, piemēram, pieļaujot personīgu sazināšanos ar piegādātāju, elektronisku un telefonisku saziņu u.tml., kā arī sasaucas ar Valsts prezidenta paziņojumā⁷¹ pausto par juridiskā formālisma un resorisma izskaušanu valsts iestāžu sadarbībā, jo īpaši ārkārtējās situācijas apstākļos.

Finanšu ministrijas pārstāvis 2020.gada 9.aprīlī ir skaidrojis, ka pakalpojumu un preču iegāde bez publiskā iepirkuma ir iespējama, pamatojoties uz Publiskā iepirkuma likuma 3.panta astotajā daļā paredzētajām tiesībām Ministru kabinetam lemt par likuma nepiemērošanu, lai nepieļautu vai novērstu kaitējumu būtiskām valsts drošības, arī veselības aizsardzības, interesēm⁷². Tas saskaņā ar Eiropas Komisijas atzīto, ka COVID-19 krīze var negatīvi ietekmēt sociālo stabilitāti un drošību⁷³. Tādējādi COVID-19 krīzes novēršanai nepieciešamo iepirkumu organizēšanai var izmantot gan iepirkumu direktīvā⁷⁴, gan Publisko iepirkumu likumā noteikto izņēmumu par regulējuma nepiemērošanu aizsardzības un drošības apsvērumu dēļ.

Arī Latvijas Bankas pārstāvis 2020.gada 9.aprīlī ir paudis, ka atbalsta iespēju atbildīgajām institūcijām rīkoties operatīvi un īstenot iepirkumus bez Publisko iepirkumu likuma normu piemērošanas⁷⁵.

Tā kā tik plašas atkāpes no publisko iepirkumu likuma nav iepriekš pieredzētas⁷⁶ un šāda situācija nav regulēta, tad 2020.gada 29.aprīlī ir publiskotas Finanšu ministrijas un Iepirkumu uzraudzības biroja vadlīnijas iepirkumu veikšanai ārkārtējās situācijas laikā. Vadlīnijās skaidrots, ka šāds izņēmums ir piemērojams šauri – to ir tiesīgi piemērot tikai valdības rīkojumā minētie subjekti un tikai minēto preču un pakalpojumu iepirkumiem (mērķiem), kas turklāt nepieciešami maksimāli īsā laikā un kurus COVID-19 uzliesmojuma radīto seku un steidzamības dēļ nav iespējams iepirkt Publisko iepirkumu likuma regulētajā kārtībā, kā arī vienīgi tādā apmērā, kas nepieciešams ārkārtējās situācijas novēršanai⁷⁷.

Vienlaikus valdības lēmumā⁷⁸ par Publisko iepirkumu likuma nepiemērošanu ir noteikts nodrošināt informācijas atklātību. Institūcija, kas veikusi iepirkumu, savā pircēja profilā, kas atrodas valsts elektroniskās informācijas sistēmas tīmekļvietnē un paredzēts piedāvājumu un pieteikumu saņemšanai, ievieto informāciju par noslēgtajiem līgumiem, norādot vismaz piegādātāja nosaukumu, reģistrācijas numuru un iepirkuma priekšmetu, līguma noslēgšanas datumu un kopējo summu, pievienojot līgumu, to grozījumu un attiecīgo preču sertifikātu datnes⁷⁹.

Informācijas atklātības nepieciešamību uzsver arī Latvijas Bankas pārstāvis, 2020.gada 9.aprīlī norādot, ka ārkārtējās situācijas laikā īstenojot iepirkumus bez Publisko iepirkumu likuma normu piemērošanas svarīgi ir pārraudzīt, lai nauda arī šādos iepirkumos netiktu tērēta nelietderīgi. Nepieciešams nodrošināt procesa atklātību, lai sabiedrībai būtu iespēja pārliecināties par šādu iepirkumu lietderību. Visai informācijai par šādiem iepirkumiem jābūt pieejamai publiski, lai sabiedrība un žurnālisti var sekot līdzi notiekošajam⁸⁰.

Vadošās iestādes⁸¹ publisko iepirkumu politikas jomā Finanšu ministrija un Iepirkumu uzraudzības birojs 2020.gada 29.aprīlī publiskoja vadlīnijas⁸², kurās skaidrots, ka valdības rīkojumā noteiktais⁸³ izņēmums ir piemērojams, ņemot vērā labas pārvaldības principu, spēkā esošos normatīvos aktus, tostarp Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumu, likumu "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā", Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumu, kā arī publisko iepirkumu regulējošo normatīvo aktu mērķi. Arī Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs ir aicinājis ārkārtējās situācijas laikā ievērot labas pārvaldības principus⁸⁴.

2020.gada 29.aprīlī publiskotajās vadlīnijās norādīts⁸⁵, ka, organizējot iegādes, kurām nav jāpiemēro Publisko iepirkumu likums, Finanšu ministrija un Iepirkumu uzraudzības birojs aicina institūcijas ievērot arī šādas prasības:

- ❖ pēc iespējas izveidot iepirkuma komisiju, ievērojot interešu konflikta aizliegumu. Ja iepirkuma veikšana tiek uzticēta konkrētai atbildīgajai amatpersonai, nodrošināt iepirkumā pieņemtā lēmuma pēckontroli;
- ❖ pēc iespējas apzināt tirgus iespējas;
- ❖ izstrādāt vienkāršotas tehniskās specifikācijas un nolikumu/instrukciju;
- ❖ prasības piedāvājuma sagatavošanai var aizstāt ar standartizētu veidlapu, kas jāaizpilda visiem potenciālajiem piegādātājiem;
- ❖ pēc iespējas pārbaudīt nodokļu parādu neesamību. Gadījumā, ja ārkārtējās situācijas radītās steidzamības dēļ ir jāslēdz līgums ar piegādātāju, kam ir nodokļu parādi, saglabāt šāda lēmuma pamatojumu;
- ❖ paredzēt veikt Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumā noteikto sankciju pārbaudi;
- ❖ noteikt samērīgu piedāvājumu iesniegšanas termiņu un nodrošināt iespējami lielāku piegādātāju konkurenci. Ja pasūtītājs vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs tieši piešķir līguma slēgšanas tiesības vienīgajam uzrunātajam piegādātājam, tad lēmuma pamatojumā ir jānorāda iemesls piegādātāju konkurences nenodrošināšanai;

- ❖ noformēt argumentētu lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, tostarp ietverot tajā izņēmuma piemērošanas pamatojumu;
- ❖ saglabāt iepirkuma dokumentāciju, tostarp saņemtos piedāvājumus;
- ❖ ja kāda no minētajām prasībām nav izpildāma steidzamības vai tehnisko apstākļu dēļ, pasūtītājam vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam dokumentēt attiecīgu pamatojumu.

Informācija par COVID-19 krīzes laikā Latvijas valsts īstenoto pieeju nepiemērot Publisko iepirkumu likumu ir iekļauta Publiskās pārvaldes pilnveidošanas pasākumu īstenošanas organizācijas SIGMA (*Support for Improvement in Governance and Management*), kas darbojas OECD un Eiropas Savienības politikas īstenošanas jomā, 2020.gada 8.aprīlī publicētajā apkopojumā⁸⁶. Saistībā ar Latvijas valsts īstenoto praksi šajā informācijā ir arī pieminētas Finanšu ministrijas un Iepirkumu uzraudzības biroja izdotās vadlīnijas iepirkumu veikšanai ārkārtējās situācijas laikā⁸⁷. SIGMA veiktajā apkopojumā⁸⁸ ir sniegta informācija par dalībvalstu valdību kompetencēm lemt par īpašiem noteikumiem attiecībā uz publisko iepirkumu norisēm, kas nepieciešamas, lai aizsargātu cilvēku dzīvību vai veselību. Apkopojums ietver informāciju par Eiropas Savienības dažādu dalībvalstu praksi publisko iepirkumu norises īpatnībām COVID-19 krīzes laikā. Latvijas pieredze ir minēta līdztekus citu dalībvalstu īpašajai iepirkumu veikšanas praksei (piemēram, Beļģija, Polija, Francija, Vācija, Spānija, Itālija).

Situācijas izpētes raksturojums un metodes

Situācijas izpētes mērķis

Situācijas izpētes mērķis ir apkopot būtiskāko informāciju par pasaules un reģionālā līmeņa kompetento institūciju reakciju uz COVID-19 izraisītajiem ārkārtas apstākļiem, kas raksturo izraisītās krīzes mērogu un var palīdzēt izprast Latvijas valdības pieņemtus lēmumus attiecībā uz COVID-19 uzliesmojuma ierobežošanai nepieciešamo preču iegādes organizēšanu un atkāpēm preču atbilstības novērtēšanā ārkārtējās situācijas apstākļos.

Juridiskais pamatojums

Situācijas izpēte "COVID-19 izraisītie ārkārtas apstākļi un kompetento institūciju paziņojumi attiecībā uz COVID-19 uzliesmojuma ierobežošanai nepieciešamajiem iepirkumiem un atkāpēm preču atbilstības novērtēšanā" un ziņojums ir sagatavots, pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3.panta trešā punkta c) apakšpunktu un finanšu revīzijas "Par Aizsardzības ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību" ietvaros (Valsts kontroles Otrā departamenta 27.04.2020. revīzijas grafiks Nr.2.4.1-10/2020), veicot pārbaudi par Aizsardzības ministrijā un Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrā izveidotās iepirkumu veikšanas kārtības darbību ārkārtējā situācijā un izvērtējot individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu rezervju iegādi, pamatojoties uz Ministru kabineta rīkojumā⁸⁹ noteikto.

Revidentu atbildība

Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par situācijas izpētes ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem faktiem, kas iegūti analizējot publiski pieejamu informāciju.

Situācijas izpētes apjoms

Situācijas izpētē "COVID-19 izraisītie ārkārtas apstākļi un kompetento institūciju paziņojumi attiecībā uz COVID-19 uzliesmojuma ierobežošanai nepieciešamajiem iepirkumiem un atkāpēm preču atbilstības novērtēšanā" analizētā informācija aptver laika posmu no 2020.gada 1.marta līdz 30.aprīlim.

Situācijas izpētes vajadzībām informācija ir iegūta no:

- ❖ pasaules un reģionālās politikas institūciju oficiālajiem paziņojumiem par COVID-19 krīzi, piemēram, Apvienoto Nāciju organizācijas un Pasaules Veselības organizācijas paziņojumi par COVID-19 krīzes mērogu un ietekmi uz norisēm ekonomikā un politikas instrumentiem;
- ❖ pasaules un Eiropas Savienības publiskā sektora institūciju, piemēram, Eiropas Komisijas, Eiropas Centrālās bankas paziņojumiem, ieteikumiem un citiem avotiem, piemēram, kas norāda uz to, ka COVID-19 ir notikumi nepieredzētai kolektīvai ārkārtas situācijai sabiedrības veselības jomā;
- ❖ Eiropas Savienības tiesību aktiem, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/561 (2020.gada 23.aprīlis), ar kuru attiecībā uz dažu noteikumu piemērošanas datumiem groza Regulu (ES) 2017/745, kas attiecas uz medicīniskām ierīcēm;

- ❖ nacionālo un pārnacionālo institūciju oficiālajiem paziņojumiem, ieteikumiem, vadlīnijām par publisko iepirkumu regulējuma piemērošanu ārkārtas situācijā, piemēram, Eiropas Komisijas norādījumi, SIGMA⁹⁰ apkopojums par publisko iepirkumu regulējuma piemērošanas praksi dalībvalstīs COVID-19 krīzes situācijā; Latvijas Republikas Finanšu ministrijas un Iepirkumu uzraudzības biroja vadlīnijas par iepirkumu veikšanu ārkārtējās situācijas laikā;
- ❖ nacionālajiem tiesību aktiem saistībā ar ārkārtējo situāciju un COVID-19 izplatību, piemēram, Ministru kabineta rīkojums⁹¹ “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” un tā grozījumu rīkojumi⁹².

Šajā situācijas izpētē nav vērtēts normatīvais regulējums un institūciju paziņojumi, vadlīnijas u.tml. attiecībā uz COVID-19 krīzi citās jomās, kas tieši neskar iepirkumu organizēšanas un preču atbilstības jautājumus ārkārtas situācijā (piemēram, valsts parāda palielinājums un tā izlietojums, atbalsts uzņēmējiem un iedzīvotājiem u.c.).

Situācijas izpētes metodes

Situācijas izpētes veikšanas laikā tika izmantotas šādas galvenās metodes:

- ❖ apkopota pasaules, reģionālā un nacionālā līmeņa institūciju publiskotā oficiālā informācija (paziņojumi, ieteikumi, vadlīnijas u.c.) par COVID-19 krīzi, situāciju sabiedrības veselības jomā, nodrošinājumu ar COVID-19 uzliesmojuma ierobežošanai nepieciešamajiem līdzekļiem un tā īstenošanai veicamajiem pasākumiem;
- ❖ analizēta Latvijas valdības pieņemtie lēmumi saistībā ar ārkārtējo situāciju un COVID-19 izplatību⁹³;
- ❖ analizēti Eiropas Savienības un nacionālie tiesību akti saistībā ar iepirkumu regulējumu un krīzes situācijas pārvarēšanu;
- ❖ analizēta dalībvalstu prakse iepirkumu veikšanā ārkārtas situācijas laikā⁹⁴.

Sektora vadītāja

I.Ozoliņa

Departamenta direktore

I.Grīnhofa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Atsauces

- ¹ Finanšu ministrijas informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda finansējuma pārdalēm un risinājumiem COVID-19 seku mazināšanai, izskatīts Ministru kabineta 19.05.2020. sēdē.
- ² Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojums Nr. 103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu".
- ³ Ministru kabineta 14.03.2020. rīkojums Nr. 105 "Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojumā Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu".
- ⁴ Ministru kabineta 07.04.2020. rīkojuma Nr. 161 "Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojumā Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" 1.4.apakšpunkts.
- ⁵ Ministru kabineta 07.04.2020. rīkojuma Nr. 161 "Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojumā Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" 1.4.apakšpunkts.
- ⁶ *World Health Organization* 12.03.2020. *announces COVID-19 outbreak a pandemic*, <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/news/news/2020/3/who-announces-covid-19-outbreak-a-pandemic>, skatīts 21.04.2020. un Eiropas Komisijas 08.04.2020. kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un reģionu komitejai, Paziņojums par ES globālo atbildes reakciju uz Covid-19, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020JC0011&qid=1587727639502&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ⁷ *United Nations Communications to Member States 23 March 2020 - Letter from the Secretary-General to all the members of the G-20*, https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/230320_sg_letter_g20_covid-19.pdf, skatīts 21.04.2020.
- ⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes. Regulas (ES) 2020/561 (2020.gada 23.aprīlis), ar kuru attiecībā uz dažu noteikumu piemērošanas datumiem groza Regulu (ES) 2017/745, kas attiecas uz medicīniskām ierīcēm, 2.apsvēruma. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1590405428447&uri=CELEX:32020R0561>, skatīts 27.04.2020.
- ⁹ Piemēram, *United Nations Communications to Member States 23 March 2020 - Letter from the Secretary-General to all the members of the G-20*, https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/230320_sg_letter_g20_covid-19.pdf, skatīts 21.04.2020.
- ¹⁰ Eiropas Komisijas 08.04.2020. kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un reģionu komitejai, Paziņojums par ES globālo atbildes reakciju uz Covid-19 (JOIN(2020) 11 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020JC0011&qid=1587727639502&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ¹¹ Komisijas Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/414 (2020.gada 19.marts), ar ko groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2019/570 attiecībā uz *rescEU* spējam veidot medicīniskos krājumus, (izziņots ar dokumenta numuru C(2020) 1827) 8.apsvēruma. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1587973510818&uri=CELEX:32020D0414>, skatīts 21.04.2020.
- ¹² Eiropas Centrālās bankas Lēmuma (ES) 2020/440 (2020.gada 24.marts) par pandēmijas ārkārtas aktīvu iegādes pagaidu programmu (ECB/2020/17), 4.apsvēruma. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1587973510818&uri=CELEX:32020D0440>, skatīts 21.04.2020.
- ¹³ 2020.gada vispārējā budžeta grozījuma nr. 2 projekts (02.04.2020.), Ārkārtas atbalsts dalībvalstīm un Savienības civilās aizsardzības mehānisma/*rescEU* turpmāka stiprināšana, lai reaģētu uz Covid-19 uzliesmojumu, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0170&qid=1587727639502&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ¹⁴ Eiropas Komisijas 08.04.2020. kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un reģionu komitejai, Paziņojums par ES globālo atbildes reakciju uz Covid-19 (JOIN(2020) 11 final). Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020JC0011&qid=1587727639502&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ¹⁵ Eiropas Komisijas 08.04.2020. kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un reģionu komitejai, Paziņojums par ES globālo atbildes reakciju uz Covid-19 (JOIN(2020) 11 final). Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020JC0011&qid=1587727639502&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/561 (2020.gada 23.aprīlis), ar kuru attiecībā uz dažu noteikumu piemērošanas datumiem groza Regulu (ES) 2017/745, kas attiecas uz medicīniskām ierīcēm, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1590405428447&uri=CELEX:32020R0561>, skatīts 27.04.2020.
- ¹⁷ *EU Civil Protection Mechanism*, https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/mechanism_en, skatīts 21.04.2020.
- ¹⁸ *rescEU, FACTS & FIGURES*, https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/resceu_en, skatīts 21.04.2020.
- ¹⁹ 2020. gada vispārējā budžeta grozījuma Nr.2 projekts (02.04.2020.), Ārkārtas atbalsts dalībvalstīm un Savienības civilās aizsardzības mehānisma/*rescEU* turpmāka stiprināšana, lai reaģētu uz Covid-19 uzliesmojumu, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0170&qid=1587727639502&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ²⁰ Eiropas Komisijas 13.03.2020. paziņojuma Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas investīciju bankai un Eirogrupai "Koordinēta ekonomikas reakcija uz Covid-19 uzliesmojumu" (COM(2020) 112 final), 3.1.punkts, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0112&qid=1589530468685&from=EN>
- ²¹ Kopīgā ES reakcija uz Covid-19, Koordinēta ekonomikas reakcija uz Covid-19 uzliesmojumu, https://europa.eu/european-union/coronavirus-response_lv, skatīts 22.05.2020.
- ²² Eiropas Komisijas 08.04.2020. kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un reģionu komitejai, Paziņojums par ES globālo atbildes reakciju uz Covid-19 (JOIN(2020) 11 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020JC0011&qid=1587727639502&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ²³ *List of national legislation of countries that adopted temporary export restrictions on certain categories of critical medical supplies in response to COVID-19*, <http://www.wcoomd.org/en/topics/facilitation/activities-and-programmes/natural-disaster/list-of-countries-coronavirus.aspx>, skatīts 20.05.2020.

- ²⁴ Eiropas Komisijas 13.03.2020. paziņojuma Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas investīciju bankai un Eurogrupai "Kordinēta ekonomikas reakcija uz Covid-19 uzliesmojumu" (COM(2020) 112 final), 3.1.apakšpunkts. <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2020/LV/COM-2020-112-F1-LV-MAIN-PART-1.PDF>
- ²⁵ Komisijas ieteikums (ES) 2020/403 (2020.gada 13.marts) par atbilstības novērtēšanas un tirgus uzraudzības procedūrām COVID-19 apdraudējuma kontekstā, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1587973510818&uri=CELEX:32020H0403>.
- ²⁶ Komisijas ieteikuma (ES) 2020/403 (2020.gada 13.marts) par atbilstības novērtēšanas un tirgus uzraudzības procedūrām COVID-19 apdraudējuma kontekstā 2.apsvērums, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020JC0011&qid=1587727639502&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ²⁷ Eiropas Komisijas ieteikuma (ES) 2020/403 (2020.gada 13.marts) par atbilstības novērtēšanas un tirgus uzraudzības procedūrām COVID-19 apdraudējuma kontekstā 1.apsvērums, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020JC0011&qid=1587727639502&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ²⁸ Komisijas ieteikuma (ES) 2020/403 (2020.gada 13.marts) par atbilstības novērtēšanas un tirgus uzraudzības procedūrām COVID-19 apdraudējuma kontekstā 3.apsvērums, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020JC0011&qid=1587727639502&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ²⁹ Komisijas ieteikuma (ES) 2020/403 (2020.gada 13.marts) par atbilstības novērtēšanas un tirgus uzraudzības procedūrām COVID-19 apdraudējuma kontekstā 1.apsvērums, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020JC0011&qid=1587727639502&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ³⁰ Komisijas ieteikuma (ES) 2020/403 (2020.gada 13.marts) par atbilstības novērtēšanas un tirgus uzraudzības procedūrām COVID-19 apdraudējuma kontekstā 14.apsvērums, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1587973510818&uri=CELEX:32020H0403>, skatīts 21.04.2020.
- ³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/745 (2017.gada 5.aprīlis), kas attiecas uz medicīniskām ierīcēm, ar ko groza Direktīvu 2001/83/EK, Regulu (EK) Nr. 178/2002 un Regulu (EK) Nr. 1223/2009 un atceļ Padomes Direktīvas 90/385/EK un 93/42/EEK. Šajā regulā ir paredzēti noteikumi par to, kā Savienībā laiž tirgū, dara pieejamas tirgū vai nodod ekspluatācijā cilvēkiem paredzētas medicīniskas ierīces un šādu ierīču piederumus. Šī regula attiecas arī uz klīniskiem pētījumiem, ko Savienībā veic par šādām medicīniskām ierīcēm un piederumiem, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017R0745&from=LT>, skatīts 21.04.2020.
- ³² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/745 (2017.gada 5.aprīlis), kas attiecas uz medicīniskām ierīcēm, ar ko groza Direktīvu 2001/83/EK, Regulu (EK) Nr. 178/2002 un Regulu (EK) Nr. 1223/2009 un atceļ Padomes Direktīvas 90/385/EK un 93/42/EEK. Šajā regulā ir paredzēti noteikumi par to, kā Savienībā laiž tirgū, dara pieejamas tirgū vai nodod ekspluatācijā cilvēkiem paredzētas medicīniskas ierīces un šādu ierīču piederumus. Šī regula attiecas arī uz klīniskiem pētījumiem, ko Savienībā veic par šādām medicīniskām ierīcēm un piederumiem, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017R0745&from=LT>, skatīts 21.04.2020.
- ³³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2020/561 (2020.gada 23.aprīlis), ar kuru attiecībā uz dažu noteikumu piemērošanas datumiem groza Regulu (ES) 2017/745, kas attiecas uz medicīniskām ierīcēm 5.apsvērums, 1.panta pirmais punkts, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1590405428447&uri=CELEX:32020R0561>, skatīts 27.04.2020.
- ³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2020/561 (2020.gada 23.aprīlis), ar kuru attiecībā uz dažu noteikumu piemērošanas datumiem groza Regulu (ES) 2017/745, kas attiecas uz medicīniskām ierīcēm 6.apsvērums. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1590405428447&uri=CELEX:32020R0561>, skatīts 27.04.2020.
- ³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/745 (2017.gada 5.aprīlis), kas attiecas uz medicīniskām ierīcēm, ar ko groza Direktīvu 2001/83/EK, Regulu (EK) Nr. 178/2002 un Regulu (EK) Nr. 1223/2009 un atceļ Padomes Direktīvas 90/385/EK un 93/42/EEK. Šajā regulā ir paredzēti noteikumi par to, kā Savienībā laiž tirgū, dara pieejamas tirgū vai nodod ekspluatācijā cilvēkiem paredzētas medicīniskas ierīces un šādu ierīču piederumus. Šī regula attiecas arī uz klīniskiem pētījumiem, ko Savienībā veic par šādām medicīniskām ierīcēm un piederumiem, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017R0745&from=LT>, skatīts 27.04.2020.
- ³⁶ Komisijas ieteikuma (ES) 2020/403 (2020.gada 13.marts) par atbilstības novērtēšanas un tirgus uzraudzības procedūrām COVID-19 apdraudējuma kontekstā 1.punkts., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1587973510818&uri=CELEX:32020H0403>, skatīts 21.04.2020.
- ³⁷ Komisijas 01.04.2020. Paziņojums Eiropas Komisijas norādījumi par to, kā ar Covid-19 krīzi saistītajā ārkārtas situācijā izmantot publiskā iepirkuma regulējumu (2020/C 108 I/01), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1589535358624&uri=CELEX:52020XC0401\(05\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1589535358624&uri=CELEX:52020XC0401(05)), skatīts 21.04.2020.
- ³⁸ World Health Organization 03.03.2020. *calls on industry and governments to increase manufacturing by 40 per cent to meet rising global demand. Shortage of personal protective equipment endangering health workers worldwide*, <https://www.who.int/news-room/detail/03-03-2020-shortage-of-personal-protective-equipment-endangering-health-workers-worldwide>, skatīts 21.04.2020.
- ³⁹ Komisijas 01.04.2020. Paziņojums Eiropas Komisijas norādījumi par to, kā ar Covid-19 krīzi saistītajā ārkārtas situācijā izmantot publiskā iepirkuma regulējumu (2020/C 108 I/01), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1589535358624&uri=CELEX:52020XC0401\(05\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1589535358624&uri=CELEX:52020XC0401(05)), skatīts 21.04.2020.
- ⁴⁰ Komisijas 01.04.2020. Paziņojums, Eiropas Komisijas norādījumi par to, kā ar Covid-19 krīzi saistītajā ārkārtas situācijā izmantot publiskā iepirkuma regulējumu (2020/C 108 I/01), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1589535358624&uri=CELEX:52020XC0401\(05\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1589535358624&uri=CELEX:52020XC0401(05)), skatīts 21.04.2020.
- ⁴¹ Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014L0024&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ⁴² Komisijas 01.04.2020. Paziņojuma Eiropas Komisijas norādījumi par to, kā ar Covid-19 krīzi saistītajā ārkārtas situācijā izmantot publiskā iepirkuma regulējumu (2020/C 108 I/01) 1.punkts, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1589535358624&uri=CELEX:52020XC0401\(05\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1589535358624&uri=CELEX:52020XC0401(05)), skatīts 21.04.2020.

- ⁴³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES, (2014.gada 26.februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK 15.pants, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014L0024&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ⁴⁴ Eiropas Komisijas 08.04.2020. kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un reģionu komitejai, Paziņojums par ES globālo atbildes reakciju uz Covid-19 (JOIN(2020) 11 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020JC0011&qid=1587727639502&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ⁴⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES, (2014.gada 26.februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014L0024&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ⁴⁶ Komisijas 01.04.2020. Paziņojuma Eiropas Komisijas norādījumi par to, kā ar Covid-19 krīzi saistītajā ārkārtas situācijā izmantot publiskā iepirkuma regulējumu (2020/C 108 I/01) 2.3.1., 2.3.2., 2.3.3. un 2.3.4. apakšpunkts, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1589535358624&uri=CELEX:52020XC0401\(05\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1589535358624&uri=CELEX:52020XC0401(05)), skatīts 21.04.2020.
- ⁴⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES, (2014.gada 26.februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014L0024&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ⁴⁸ Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojums Nr. 103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu".
- ⁴⁹ Valsts prezidenta 23.03.2020. paziņojums Nr.8 "Valsts konstitucionālo orgānu darbības pamatprincipi ārkārtējā situācijā".
- ⁵⁰ Nacionālās drošības likuma 23.¹.panta pirmā daļa.
- ⁵¹ 04.02.2020. Krīzes vadības padomes sēdes protokollēmuma (prot.Nr.1 l.§) 5.punkts.
- ⁵² Ministru kabineta 03.03.2020. rīkojuma Nr.79 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"" 3.punkts.
- ⁵³ Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojums Nr. 103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu".
- ⁵⁴ Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojums Nr. 103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu".
- ⁵⁵ Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojums Nr. 103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu".
- ⁵⁶ Likuma "Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli" 4.panta pirmā daļa.
- ⁵⁷ Likuma "Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli" 4.panta otrā daļa.
- ⁵⁸ Valsts prezidenta 23.03.2020. paziņojuma Nr.8 "Valsts konstitucionālo orgānu darbības pamatprincipi ārkārtējā situācijā" 3.un 7.punkts, <https://likumi.lv/ta/id/313400-valsts-konstitucionalo-organu-darbibas-pamatprincipi-arkarteja-situacija>, skatīts 21.04.2020.
- ⁵⁹ Likuma "Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli" II nodaļa.
- ⁶⁰ Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojums Nr. 103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu".
- ⁶¹ Grozījumi Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojumā Nr. 103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu", Ministru kabineta 21.05.2020. rīkojums Nr.279, 14.05.2020. rīkojums Nr.258, 12.05.2020. rīkojums Nr.257, 07.05.2020. rīkojums Nr.254, 30.04.2020. rīkojums Nr.235, 28.04.2020. rīkojums Nr.221, 23.04.2020. rīkojums Nr.218, 21.04.2020. rīkojums Nr.202, 16.04.2020. rīkojums Nr.179, 09.04.2020. rīkojums Nr.174, 07.04.2020. rīkojums Nr.161, 02.04.2020. rīkojums Nr.157, 31.03.2020. rīkojums Nr.140, 29.03.2020. rīkojums Nr.138, 27.03.2020. rīkojums Nr.132, 25.03.2020. rīkojums Nr.119, 19.03.2020. rīkojums Nr.115, 17.03.2020. rīkojums Nr.106, 14.03.2020. rīkojums Nr.105, 13.03.2020. rīkojums Nr.104.
- ⁶² Ministru kabineta 14.03.2020. rīkojums Nr. 105 "Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojumā Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu".
- ⁶³ Finanšu ministrijas un Iepirkumu uzraudzības biroja izstrādātās Vadlīnijas iepirkumu veikšanai ārkārtējās situācijas laikā, https://www.iub.gov.lv/sites/default/files/upload/Vadlinijas_arkartas_apst_202004292.pdf, skatīts 06.05.2020.
- ⁶⁴ Ministru kabineta 14.03.2020. rīkojums Nr. 105 "Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojumā Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu".
- ⁶⁵ Ministru kabineta 14.03.2020. rīkojuma Nr. 105 "Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojumā Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"" 1.4.apakšpunkts.
- ⁶⁶ Ministru kabineta 07.04.2020. rīkojuma Nr. 161 "Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojumā Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"" 1.4.apakšpunkts.
- ⁶⁷ Ministru kabineta 07.04.2020. rīkojuma Nr. 161 "Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojumā Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"" 1.4.apakšpunkts.
- ⁶⁸ Ministru kabineta 07.04.2020. rīkojuma Nr. 161 "Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojumā Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"" 1.4.apakšpunkts.
- ⁶⁹ Ministru kabineta 07.04.2020. rīkojuma Nr. 161 "Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojumā Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"" 1.4.apakšpunkts.
- ⁷⁰ Komisijas 01.04.2020. Paziņojums Eiropas Komisijas norādījumi par to, kā ar Covid-19 krīzi saistītajā ārkārtas situācijā izmantot publiskā iepirkuma regulējumu, (2020/C 108 I/01), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1589535358624&uri=CELEX:52020XC0401\(05\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1589535358624&uri=CELEX:52020XC0401(05)), skatīts 21.04.2020.
- ⁷¹ Valsts prezidenta 23.03.2020. paziņojums Nr.8 "Valsts konstitucionālo orgānu darbības pamatprincipi ārkārtējā situācijā".
- ⁷² Publiskie iepirkumi Covid-19 krīzes laikā. Finanšu ministrijas un Latvijas Bankas pārstāvju viedoklis <https://lvportals.lv/skaidrojumi/315036-publiskie-ierirkumi-covid-19-krizes-laika-2020>, skatīts 09.04.2020.
- ⁷³ Eiropas Komisijas 08.04.2020. kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un reģionu komitejai, Paziņojums par ES globālo atbildes reakciju uz Covid-19 (JOIN(2020) 11 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020JC0011&qid=1587727639502&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ⁷⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014.gada 26.februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014L0024&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ⁷⁵ Publiskie iepirkumi Covid-19 krīzes laikā. Finanšu ministrijas un Latvijas Bankas pārstāvju viedoklis <https://lvportals.lv/skaidrojumi/315036-publiskie-ierirkumi-covid-19-krizes-laika-2020>, skatīts 09.04.2020.
- ⁷⁶ Kopš 03.03.2020., pamatojoties uz Ministru kabineta 03.03.2020. rīkojumu Nr.79 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"" Veselības ministrijai un citām valsts un pašvaldības institūcijām un publisku

personu kapitālsabiedrībām, kas īsteno epidemioloģiskās drošības un citus neatliekamus pasākumus, tika noteikta iespēja ārkārtējās nepieciešamības gadījumā noteikto līdzekļu, materiālu un iekārtu iegādei nepiemērot Publisko iepirkumu likumu. Taču šo subjektu loks salīdzinājumā ar Ministru kabineta 14.03.2020. rīkojumā Nr. 105 “Grozījumi Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojumā Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu”” noteikto nav tiks plašs un tādējādi Publisko iepirkumu likuma normu piemērošanas izņēmums nebija tik visaptverošs, kāds tas kļuva no 14.03.2020.

⁷⁷ Finanšu ministrijas un Iepirkumu uzraudzības biroja izstrādātās Vadlīnijas iepirkumu veikšanai ārkārtējās situācijas laikā, https://www.iub.gov.lv/sites/default/files/upload/Vadlinijas_arkartas_apst_202004292.pdf, skatīts 06.05.2020.

⁷⁸ Ministru kabineta 14.03.2020. rīkojuma Nr. 105 “Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojumā Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu”” 1.4.apakšpunkts.

⁷⁹ Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojuma Nr. 103 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” 4.58.apakšpunkts.

⁸⁰ Publiskie iepirkumi Covid-19 krīzes laikā. Finanšu ministrijas un Latvijas Bankas pārstāvju viedoklis <https://lvportals.lv/skaidrojumi/315036-publiskie-iekirkumi-covid-19-krizes-laika-2020>, skatīts 09.04.2020.

⁸¹ Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr. 239 “Finanšu ministrijas nolikums” 5.1.apakšpunkts; Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr.893 “Iepirkumu uzraudzības biroja nolikums” 2.punkts.

⁸² Finanšu ministrijas un Iepirkumu uzraudzības biroja izstrādātās Vadlīnijas iepirkumu veikšanai ārkārtējās situācijas laikā, https://www.iub.gov.lv/sites/default/files/upload/Vadlinijas_arkartas_apst_202004292.pdf, skatīts 06.05.2020.

⁸³ Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojuma Nr. 103 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” 4.14. un 4.14.1 apakšpunkts.

⁸⁴ Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs un Iepirkumu uzraudzības birojs aicina ārkārtējās situācijas laikā ievērot labas pārvaldības principus, <https://www.iub.gov.lv/lv/node/1076>, skatīts 20.04.2020.

⁸⁵ Finanšu ministrijas un Iepirkumu uzraudzības biroja izstrādātās Vadlīnijas iepirkumu veikšanai ārkārtējās situācijas laikā, https://www.iub.gov.lv/sites/default/files/upload/Vadlinijas_arkartas_apst_202004292.pdf, skatīts 06.05.2020.

⁸⁶ SIGMA, 08.04.2020. *Application of public procurement rules during the COVID–19 crisis from the perspective of the European Union’s Procurement Directives and the Government Procurement Agreement*, <http://www.sigmaweb.org/publications/Public-procurement-COVID-19-crisis-SIGMA-April-2020.pdf>, skatīts 21.04.2020.

⁸⁷ Finanšu ministrijas un Iepirkumu uzraudzības biroja izstrādātās Vadlīnijas iepirkumu veikšanai ārkārtējās situācijas laikā, https://www.iub.gov.lv/sites/default/files/upload/Vadlinijas_arkartas_apst_202004292.pdf, skatīts 06.05.2020.

⁸⁸ SIGMA, 08.04.2020. *Application of public procurement rules during the COVID–19 crisis from the perspective of the European Union’s Procurement Directives and the Government Procurement Agreement*, <http://www.sigmaweb.org/publications/Public-procurement-COVID-19-crisis-SIGMA-April-2020.pdf>, skatīts 21.04.2020.

⁸⁹ Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojums Nr. 103 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu”.

⁹⁰ Publiskās pārvaldes pilnveidošanas pasākumu īstenošanas organizācijas SIGMA (*Support for Improvement in Governance and Management*), kas darbojas OECD un Eiropas Savienības politikas īstenošanas jomā.

⁹¹ Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojums Nr. 103 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu”.

⁹² Grozījumi Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojumā Nr. 103 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu”, Ministru kabineta 21.05.2020. rīkojums Nr.279, 14.05.2020. rīkojums Nr.258, 12.05.2020. rīkojums Nr.257, 07.05.2020. rīkojums Nr.254, 30.04.2020. rīkojums Nr.235, 28.04.2020. rīkojums Nr.221, 23.04.2020. rīkojums Nr.218, 21.04.2020. rīkojums Nr.202, 16.04.2020. rīkojums Nr.179, 09.04.2020. rīkojums Nr.174, 07.04.2020. rīkojums Nr.161, 02.04.2020. rīkojums Nr.157, 31.03.2020. rīkojums Nr.140, 29.03.2020. rīkojums Nr.138, 27.03.2020. rīkojums Nr.132, 25.03.2020. rīkojums Nr.119, 19.03.2020. rīkojums Nr.115, 17.03.2020. rīkojums Nr.106, 14.03.2020. rīkojums Nr.105, 13.03.2020. rīkojums Nr.104.

⁹³ Grozījumi Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojumā Nr. 103 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu”, Ministru kabineta 21.05.2020. rīkojums Nr.279, 14.05.2020. rīkojums Nr.258, 12.05.2020. rīkojums Nr.257, 07.05.2020. rīkojums Nr.254, 30.04.2020. rīkojums Nr.235, 28.04.2020. rīkojums Nr.221, 23.04.2020. rīkojums Nr.218, 21.04.2020. rīkojums Nr.202, 16.04.2020. rīkojums Nr.179, 09.04.2020. rīkojums Nr.174, 07.04.2020. rīkojums Nr.161, 02.04.2020. rīkojums Nr.157, 31.03.2020. rīkojums Nr.140, 29.03.2020. rīkojums Nr.138, 27.03.2020. rīkojums Nr.132, 25.03.2020. rīkojums Nr.119, 19.03.2020. rīkojums Nr.115, 17.03.2020. rīkojums Nr.106, 14.03.2020. rīkojums Nr.105, 13.03.2020. rīkojums Nr.104.

⁹⁴ SIGMA, 08.04.2020. *Application of public procurement rules during the COVID–19 crisis from the perspective of the European Union’s Procurement Directives and the Government Procurement Agreement*, <http://www.sigmaweb.org/publications/Public-procurement-COVID-19-crisis-SIGMA-April-2020.pdf>, skatīts 21.04.2020.